

บทคัดย่อ

การศึกษาทุนทางสังคมในการพัฒนาของชุมชนบ้านหินกอง หมู่ที่ 8 ตำบลหนองขาม อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพัฒนาการของการพัฒนาของชุมชน และเพื่อศึกษากระบวนการทุนทางสังคมที่มีผลในการพัฒนาของชุมชนบ้านหินกอง โดยการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพที่อาศัยการสัมภาษณ์ทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการจากกลุ่มตัวอย่างในชุมชนเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บข้อมูล รวมทั้งในตอนที่ทำได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในเชิงพรรณนา โดยมีการแสดงแผนภูมิกระบวนการทุนทางสังคมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาด้วย

ผลการศึกษาพบว่า ทุนทางสังคมในการพัฒนาของชุมชนบ้านหินกอง มีทุนทางสังคมหลายองค์ประกอบ ไม่ว่าจะเป็นทุนทางสังคมที่มีผู้นำที่เข้มแข็ง, ความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ในอันที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ทางเครือข่ายทั้งภายในระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับชุมชน และระดับสังคม หรือแม้กระทั่งประเพณี วัฒนธรรมที่ทำให้คนในชุมชนเกิดการพึ่งพาตนเอง พึ่งพาอาศัยต่อกันได้ เป็นการรวมพลังของคนในชุมชน สร้างความต่อเนื่องให้ทุนทางสังคมทางด้านผู้นำให้มีการพัฒนาที่เพิ่มขึ้นและต่อเนื่องมากขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมสำหรับการพัฒนา ที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็งและยั่งยืน ก่อให้เกิดพลังทางสังคมในการขับเคลื่อนชุมชนนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน ชุมชนมีความเข้มแข็ง และเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนสืบไป โดยเราจะเห็นได้จากการที่ชุมชนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคจากการที่เกิดเหตุการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจไปสู่เศรษฐกิจแบบพอเพียงได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว นอกจากนี้เรายังได้พบว่าชุมชนบ้านหินกองมีการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยการเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน สะท้อนให้เห็นถึงการเตรียมพร้อมสำหรับการพัฒนาที่ทำให้ชุมชนเข้มแข็ง และมีความยั่งยืน

จากการศึกษาได้มีข้อเสนอแนะว่า ในการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ควรจะต้องให้ผู้นำรุ่นใหม่ มีความชำนาญ รอบรู้ในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประวัติชุมชน ความเป็นมาของชุมชน การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อจะได้เป็นการปลูกฝังจิตสำนึกชุมชนให้กับคนรุ่นใหม่ สำหรับชุมชนอื่นที่มีความโดดเด่นขององค์ประกอบของทุนทางสังคมเพียงด้านใดด้านหนึ่งนั้น ควรจะมีการพัฒนาทุนทางสังคมในด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปด้วย สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปก็คือ หากชุมชนใดมีการเลือกตั้งในพื้นที่นั้น ๆ เราควรจะมีการศึกษาในด้านของการแข่งขันในมิติของการเมืองท้องถิ่นว่ามีสาเหตุใดบ้าง? ที่ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ใน

ระบบเครือญาติ และความสัมพันธ์ของสมาชิกในชุมชน มีผลสะท้อนให้เห็นเป็นเช่นไร เพื่อเชื่อมโยงกับความสัมพันธ์ระหว่างทุนทางสังคมและระบบการเมืองท้องถิ่น ซึ่งอาจจะได้แง่มุมใหม่ ต่อแนวคิดทุนทางสังคมในมิติของความขัดแย้งทางการแข่งขัน การช่งชิงการได้เปรียบ-เสียเปรียบ กันของระบบการเมืองท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อแนวคิดทุนทางสังคมได้